

Quyển thứ 1

卷第一

勅修百丈清規卷第一

大智壽聖禪寺住持臣僧德輝奉勅重編
大龍翔集慶寺住持臣僧大訴奉勅校正
祝釐章第一

[1112c20] 人之所貴在明道。故自古聖君崇吾西方
聖人之教。不以世禮待吾徒。尊其道也。欽惟

[1112c22] 國朝優遇尤至。特蠲賦役使安厥居。而
期以悉力于道。

[1112c24] 聖恩廣博天地莫窮。必也悟明佛性以歸
乎至善。發揮妙用以超乎至神。導民於無為之
化。躋世於仁壽之域。以是報君。斯吾徒所當盡
心也。其見諸日用。則朝夕必祝。一飯不忘而存
夫軌度焉。

SẮC TU BÁCH TRƯỢNG THANH QUI QUYỂN ĐỆ NHẤT

* *

**ĐẠI TRÍ THỌ THÁNH THIÊN TỰ TRỤ TRÌ THẦN, TẶNG ĐỨC HUY PHỤNG
SẮC TRÙNG BIÊN**

**ĐẠI LONG TƯỜNG TẬP KHÁNH TỰ TRỤ TRÌ THẦN, TẶNG ĐẠI HÂN PHỤNG
SẮC HIỆU CHÍNH**

*

CHỨC LY CHƯƠNG ĐỆ NHẤT

[1112c20] Nhân chi sở quý tại minh đạo. Cố tự cổ Thánh quân sùng ngô Tây phương Thánh nhân chi giáo, bất dĩ thế lễ đãi ngô đồ, tôn kỳ đạo dã, Khâm duy.

[1112c22] Quốc triều ưu ngô vưu chí, đặc quyên phú dịch, sử an quyết cư, nhi kỳ dĩ tắc lực vu đạo.

[1112c24] Thánh ân quảng bác, thiên địa mạc cùng, tắc dã ngô minh Phật tánh dĩ qui hồ chí thiện, phát huy diệu dụng dĩ siêu hồ chí thần, đạo dân ư vô vi chi hóa, tế (tê) thế ư nhân thọ chi vực dĩ thị báo quân, tư ngô đồ sở đương tận tâm dã. Kỳ kiến chư nhật dụng, tắc triều tịch tất chúc. Nhất phạn bất vong nhi tồn phù quỹ độ diên.

SẮC TU BÁCH TRƯỢNG THANH QUI QUYỂN 1

* *

TRỤ TRÌ CHÙA THIỀN ĐẠI TRÍ THỌ THÁNH LÀ TẶNG
BỀ TÔI ĐỨC HUY PHỤNG SẮC CHỈ BIÊN SOẠN LẠI
TRỤ TRÌ CHÙA ĐẠI LONG TƯỜNG TẬP KHÁNH LÀ TẶNG
BỀ TÔI ĐẠI HÂN PHỤNG SẮC CHỈ HIỆU CHÍNH

*

CHƯƠNG 1 - CHÚC LY

[1112c20] Vốn quý của con người là làm sáng tỏ cái đạo, cho nên các bậc Thánh quân từ xưa vốn sùng mộ giáo pháp của bậc Thánh nhân ở phương Tây (Phật) của chúng ta nên không dùng lễ của thế tục mà đối đãi với đồ chúng Phật giáo, ấy là tôn trọng mối đạo vậy.

[1112c22] Khâm duy quốc triều Đại Nguyên ta rất mực ưu đãi tăng nhân, đặc biệt miễn thuế má và sưu dịch khiến cho mọi người tu được an cư hầu hết lòng hết sức với đạo.

[1112c24] Thánh ân rộng lớn, trời đất không thể sánh cùng tận vậy, ấy cũng là ngộ rõ Phật tánh để quay về chí thiện, hầu phát huy diệu dụng để vượt chí thân, dẫn đạo nhân dân đến nền giáo dục vô vi, giúp cho đời được thặng hoa trong lịch vực đạo đức, hầu báo đáp ơn vua, ấy là việc mà tu sĩ chúng ta phải hết sức trọn lòng vậy. Nhìn qui tắc hành sự hằng ngày thì sớm chiều phải cầu chúc, một bát cơm không quên ơn để mà giữ gìn quỹ độ vậy.

*

* *

聖節

[1113a01] 欽遇聖節。必先啟建金剛無量壽道場。一月日僧行不給假示敬也。啟建之先一日。堂司備榜。張于三門之右及上殿經單(式見後)俱用黃紙書之。輪差僧簿依戒次。各書雙字名。維那先五日袖紙帶堂司行者。詣書記(寮通報書記出接。維那觸禮)一拜稟云(啟建聖節煩製疏語。如書記缺則書狀侍者代之。俱缺則用現成疏語。見後)書記製畢。具草先呈住持。親送堂司。觸禮一拜答先禮也。維那用黃紙書疏。帶行僕。捧盤袱爐燭香合。上方丈請住持僉疏。炷香觸禮一拜稟云(啟建聖節請和尚僉疏)僉訖。行者就覆住持。來早殿上啟建諷經。仍報諸寮掛諷經牌。燒香侍者覆住持。來早上堂至五更。住持行香回。再覆粥罷。上堂令客頭掛上堂牌。維那於僧堂。早粥遍食椎後。再鳴椎一下云(白大眾。粥罷聞鐘聲。各具威儀。詣大佛寶殿。啟建天壽聖節謹白)復鳴椎一下。往住持前問訊。從首座板起巡堂一匝。出外堂下間至上間。歸內堂中間。問訊而出。粥後少停。待大殿排香燭茶湯鐺鉢手爐俱辦。堂司行者報方丈客頭。先覆住持。次覆侍者。鳴方丈板三下鳴鼓。堂司行者預鳴眾寮前板三下。集眾坐堂。如尋常坐禪向內坐。鼓鳴則轉身向外坐。頭首先集堂外候鼓鳴。即入堂。首座後入就坐。西堂勤舊蒙堂諸寮並外堂坐。住持於鼓初鳴。出寢堂坐。侍者問訊東立。行者問訊西立。轉鼓侍

者往法座右側立候眾集。頭首下床。聖僧前問訊領眾出堂。至法座前。列一行問訊歸西序立。大眾雁列于後。若不候頭首至。先自立定非法也。其行堂亦於鼓鳴時鳴板三下。參頭領眾行者。列庫堂前相對排立。候轉鼓。知事出則問訊隨其後。待西序歸位畢。亦列一行。座前問訊。上首居後。都寺引歸東序立定。眾行者列知事後。稍離遠立。侍侍者入請住持出。行者問訊。住持至法座前。行者趨近知事後立。冬月則眾去帽問訊。住持和南登座。侍者隨上法座。以香合蓋盛香捧上。住持拈香祝壽畢。侍者接香。以左手插爐中右手拈從香一炷。略問訊下座歸班。待住持斂衣跌坐。侍者先末班。引過座下。列一行問訊。燒香侍者引班歸位。次首座領班出。列座前問訊。大眾同問訊。知事轉班列座前問訊。行者隨問訊。西堂東堂出座下問訊。侍者登座。左手上香轉身提坐具問訊(謂之代眾請法)退立座側問答罷。陳白事意云(某月某日欽遇天壽聖節。某寺預於某月某日。啟建金剛無量壽道場。一月日逐日輪僧上殿。披閱金文。今辰開啟。住持臣僧某。陞于此座舉揚聖諦第一義。所集洪因端為祝延聖壽萬安者)說法竟。白云(下座。各具威儀詣大佛殿啟建天壽聖節。謹白)此日座下雖有官員。亦不得敘謝。蓋尊君也。鳴大鍾及僧堂前鐘。集眾列殿上向佛排立。住持上茶湯。上首知事遞上。燒香侍者就佛座前。下茶湯畢。住持歸位立

定。行者鳴鈸維那轉身爐前。揖住持上香。燒香侍者捧香合。次東堂西堂出班上香(如有大方諸山住持偶至者。令侍者請。於兩序前上香)次兩序對出向佛問訊。上香畢。兩兩相朝轉身歸位。大眾同展三拜。兩序分班對立。住持就跪。知客跪進手爐。侍者跪進香合。維那白佛宣疏畢。知客跪接爐。住持收坐具。維那舉楞嚴呪。回向云。(諷誦祕章。所萃洪因。端為祝延今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽佛云云)眾散。每日堂司行者將輪差僧簿。須預先一日請住持頭首眾僧。各書雙字名僉押。量眾多少。依戒具寫差單。排定日分周而復始。仍列經目。對揭殿內柱上。至日各務嚴肅。鳴大鍾上殿。當次僧員須具威儀。香合禮佛歸位看經。庫司嚴設香燭。備點心。維那燒香點湯照拂。至晚鳴大鍾下殿。堂司行者直殿行者。常加伺候。毋令怠慢。如官員入山拈香。鳴鍾集眾。諷無量壽呪。舉藥師號畢。回向云(某處某官入山拜手拈香。僧眾諷誦祕章。所萃洪因。端為祝延今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽云云)節內遇三、八日。佛殿念誦。至日齋罷。堂司行者覆住持兩序諸寮。掛念誦牌報眾。參前巡廊鳴板。集眾向佛排立。住持至鳴大板三下。次鳴大鐘。燒香歸位。維那出班。念誦云(皇風永扇帝道遐昌。佛日增輝法輪常轉。為如上緣。念清淨法身毘盧遮那佛。十號訖回向云。上來念誦所集洪因。端為祝延今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽云云)鳴僧堂

前鐘三下。大眾問訊而散。或住持赴郡縣都道場所歸時。鳴鐘集眾門迎詣方丈問訊。

[1113c17] 聖節啟散古規所載。堂僧堂司給由。暫到客司給由隨身照證。蓋往時僧道歲一供帳納免丁錢。官給由為憑。故遊方道具度牒之外。有每歲免丁由。有何處坐夏由。有啟散聖節。以備徵詰。各亦畏慎。今雖不用。存其事以見古也。

黃榜式

[1113c23] 某州某府某寺某月某日欽遇天壽聖節本寺預於今月某日恭就大佛寶殿啟建金剛無量壽道場一月日逐日輪僧上殿披閱真詮宣持密號所萃洪因端為祝延今上皇帝聖壽萬歲萬歲萬萬歲右恭惟佛日洞明龍天昭格某年某月日都監寺臣僧某謹言住持 臣僧某。

經單式

[1114a07] 今具經文品目于后大方廣佛華嚴經大佛頂萬行首楞嚴經大乘妙法蓮華經大乘金光明經大方廣圓覺脩多羅了義經大乘金剛般若波羅密經大仁王護國經右具如前今月日綱維臣僧某具。

差單式

[1114a18] 今具逐日輪僧上殿名員于後用白紙書某日住持臣僧某甲首座某甲書記某甲藏主某甲知客某甲西堂某日某甲稱呼某甲上座某甲都寺右具如前今月日堂司某具

疏語(啟建)

[1114a25] 右伏以覆燾無私。乾坤孰測其高厚照臨有赫。日月莫喻其光華。知贊仰之徒勞。欲補報而無極。惟託鈞陶之內。義重四恩。故竭忠愛之心。虔恭三祝。斗樞電繞龍象筵開。帝網百億山河咸歸聖量。華藏三千世界益衍丕圖。少盡涓埃。匪懈朝夕。欽願夔龍登用景星耀而泰階平麟鳳呈祥聖人作而萬物覩。謹疏(滿散)優鉢羅花瑞世同佛降生閻浮提樹連陰。與天齊壽。故毓夙成之睿質。克承丕顯之聖謨大哉乾至哉乾體乾居正會其極歸其極建極立中。爰以吾道之大同。有裨聖時之至治。山林鐘鼓樂化日之舒長。草木昆蟲被膏澤之滲漉祥開震夙頌祝華封。欽願垂拱無為。天地位而萬物育鈞陶有象。陰陽理而四時平壽考萬年本支百世。

THÁNH TIẾT

[1113a01] Khâm ngô Thánh tiết, tất tiên khả kiến “Kim cang vô lượng thọ” đạo tràng. Nhất nguyệt nhật tăng hành bất cấp giá thị kính dã. Khả kiến chi tiên nhất nhật, đường ty bị bảng, trương vu tam môn chi hữu cập thượng điện kinh đơn (thức kiến hậu), câu dụng hoàng chỉ thư chi. Luân sai tăng bạ y giới thứ, các thư song tự danh. Duy-na tiên ngũ nhật, tụ chỉ đái đường ty hành giả, nghệ thư ký liên thông báo. Thư ký xuất tiếp. Duy-na xúc lễ nhất bái, bảm vân: “Khả kiến Thánh tiết, phiên chế sơ ngữ” (như thư ký khuyết, tắc thư trạng thị giả đại chi. Câu

khuyết tắc dụng hiện thành số ngữ - kiến hậu). Thư ký chế tất, cụ thảo tiên trình trụ trì. Thân tống đường ty, xúc lễ nhất bái đáp tiên lễ đã. Duy-na dụng hoàng chỉ thư số, đái hành bộc, phủng bàn phục, lô, chúc, hương hạp thượng phương trượng thỉnh trụ trì kiểm số, chú hương xúc lễ nhất bái bảm vân: “Khải kiến Thánh tiết, thỉnh Hòa thượng kiểm số!”. Kiểm cật, hành giả tựu phúc trụ trì, lai tảo điện thượng khải kiến phúng kinh. Nhưng báo chư liêu quả phúng kinh bài. Thiêu hương thị giả phúc trụ trì, lai tảo thượng đường. Chí ngũ canh, trụ trì hành hương hồi, tái phúc. Chúc bái, thượng đường lệnh khách đầu quả thượng đường bài. Duy-na ư tăng đường, tảo chúc biến thực chùy hậu, tái minh chùy nhất hạ vân: “Bạch đại chúng! Chúc bái văn chung thanh, các cụ uy nghi, nghệ Đại Phật bửu điện, khải kiến thiên thọ Thánh tiết. Cẩn bạch!”. Phục minh chùy nhất hạ, vãng trụ trì tiền vấn tấn, tòng thủ tọa bản, khởi tuần đường nhất tấp (tạp), xuất ngoại đường hạ gian chí thượng gian, quy nội đường trung gian, vấn tấn nhi xuất. Chúc hậu thiếu đình, đái đại điện bài hương, chúc, trà, thang, não bạt, thủ lư câu biện. Đường ty hành giả báo phương trượng khách đầu, tiên phúc trụ trì, thứ phúc thị giả. Minh phương trượng bản tam hạ, minh cổ. Đường ty hành giả dự minh chúng liêu tiền bản tam hạ, tập chúng tọa đường. Như tâm thường

tọa thiền, hương nội tọa, cổ minh tắc chuyển thân
hương ngoại tọa. Đầu thủ tiên tập đường ngoại hậu
cổ minh tức nhập đường. Thủ tọa hậu nhập tự tọa.
Tây đường, cần cữu, môn đường, chư liêu tịnh ngoại
đường tọa. Trụ trì ư cổ sơ minh, xuất tẩm đường tọa.
Thị giả vấn tấn Đông lập, hành giả vấn tấn Tây lập.
Chuyển cổ, thị giả vãng pháp tòa tả trắc lập. Hậu
chúng tập, đầu thủ hạ sàng, Thánh tăng tiền vấn tấn,
lãnh chúng xuất □đường chí pháp tòa tiền, biệt nhất
hàng vấn tấn, quy Tây tự lập. Đại chúng nhận liệt vu
hậu. Nhược bất hậu đầu thủ chí, tiên tự lập định, phi
pháp dã. Kỳ hành □đường diệc ư cổ minh thời minh
bản tam hạ. Tham đầu lãnh chúng hành giả, liệt khố
đường tiền tương đối bài lập. Hậu chuyển cổ, tri sự
xuất tắc vấn tấn tùy kỳ hậu. Đãi Tây tự quy vị tất,
diệc liệt nhất hàng tòa tiền vấn tấn. Thượng thủ cư
hậu. Đô tự dẫn quy Đông tự lập định. Chúng hành
giả liệt tri sự hậu, sảo ly viễn lập. Đãi thị giả nhập
thỉnh trụ trì xuất, hành giả vấn tấn. Trụ trì chí pháp
tòa tiền, hành giả toàn cận tri sự hậu lập. Đông
nguyệt tắc chúng khứ mạo vấn tấn. Trụ trì hòa nam
đăng tòa. Thị giả tùy thượng pháp tòa dĩ hương hạp
cái thanh hương phủng thượng. Trụ trì niêm hương
chúc thọ tất, thị giả tiếp hương, dĩ tả thủ sáp lư trung,
hữu thủ niêm từng hương nhất chú, lược vấn tấn, hạ
tòa quy ban. Đãi trụ trì liễm y phu tọa, thị giả tiên

mạt ban dẫn quá tòa hạ, liệt nhất hàng vấn tẩn. Thiêu hương thị giả dẫn ban quy vị. Thứ thủ tọa lãnh ban xuất, liệt tòa tiền vấn tẩn. Đại chúng đồng vấn tẩn, tri sự chuyển ban liệt tòa tiền vấn tẩn. Hành giả tùy vấn tẩn. Tây đường – Đông đường xuất tòa hạ vấn tẩn. Thị giả dâng tòa, tả thủ thượng hương, chuyển thân đề tọa cụ vấn tẩn (vị chi đại chúng thỉnh pháp). Thoái lập tòa trắc vấn đáp bãi, trần bạch sự ý vân: “Mỗ nguyệt, mỗ nhật, khâm ngộ thiên thọ Thánh tiết. Mỗ tự dự ư mỗ nguyệt, mỗ nhật khả kiến, Kim cang vô lượng thọ đạo tràng. Nhất nguyệt nhật trực nhật luân tăng thượng điện, phi duyệt kim văn. Kim thần khai khả, trụ trì thần tăng mỗ, thăng vu thử tòa, cử dương Thánh đế đệ nhất nghĩa. Sở tập hồng nhân, đoan vi chúc diên Thánh thọ vạn an giả”. Thuyết pháp cánh bạch vân: “Hạ tòa, các cụ uy nghi nghệ đại Phật điện khả kiến thiên thọ Thánh tiết. Cẩn bạch!”. Thứ nhật tòa hạ tuy hữu quan viên, diệc bất đắc tự tạ, cái tôn quân dã. Minh đại chung cập tăng đường tiền chung, tập chúng liệt điện thượng hương Phật bài lập. Trụ trì thượng trà thang. Thượng thủ Tri sự đệ thượng. Thiêu hương thị giả tự Phật tòa tiền hạ trà thang tất, Trụ trì quy vị lập định. Hành giả minh bạt, duy-na chuyển thân lư tiền, áp trụ trì thượng hương, thiêu hương thị giả phủng hương hạp. Thứ Đông - Tây đường xuất ban thượng hương (như

hữu đại phương chư sơn trụ trì ngẫu chí giả, lệnh thị giả thỉnh ư lưỡng tự tiền thượng hương. Thứ lưỡng tự đối xuất hương Phật vấn tẩn. Thượng hương tất, lưỡng lưỡng tương triều, chuyển thân quy vị. Đại chúng đồng triển tam bá. Lưỡng tự phân ban đối lập. Trụ trì tự quy. Tri khách quy tiến thủ lô. Thị giả quy tiến hương hạp (nguyên văn viết hiệp, nhưng thực ra chính là chữ hạp tức là cái hộp). Duy-na bạch Phật, tuyên sơ tất, tri khách quy tiếp lư. Trụ trì thu tọa cụ. Duy-na cử Lăng nghiêm chú, hồi hương vân: “Phúng tụng bí chương, sở tụy hồng nhân, đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ Phật v.v...”. Chúng tán. Mỗi nhật đường ty hành giả tương luân sai tăng ba, tu dự tiên nhất nhật thỉnh Trụ trì, đầu thủ, chúng tăng, các thư song tự danh kiểm áp. Lượng chúng đa thiếu, y giới cụ tả sai đơn bài định nhật phân, chu nhi phục thủ. Nhưng liệt kinh mục, đối yết điện nội trụ thượng. Chí nhật các vụ nghiêm túc, minh đại chung thượng điện. Đường thứ tăng viên tu cụ uy nghi, hương hạp lễ Phật quy vị khán kinh. Khố ty nghiêm thiết hương, chúc, bị điểm tâm. Duy-na thiêu hương điểm thang chiếu phát. Chí văn minh đại chung hạ điện. Đường ty hành giả, trực điện hành giả, thường gia tý hậu, vô lệnh đãi mạn. Như quan viên nhập sơn niêm hương, minh chung tập chúng, phúng vô lượng thọ chú, cử

Dược sư hiệu tất, hồi hương vân: “Mỗ xứ, mỗ quan, nhập sơn báỉ thủ niêm hương. Tăng chúng phúng tụng bí chương, sở tụy hồng nhân, đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ v.v...”. Tiết nội ngộ tam bát nhật, Phật điện niêm tụng. Chí nhật trai bãi, đường ty hành giả phúc Trụ trì, lưỡng tự, chư liêu, quải niêm tụng bài báo chúng. Tham tiền tuần lang minh bản, tập chúng hương Phật bài lập. Trụ trì chí minh đại bản tam hạ. Thứ minh đại chung, thiêu hương quy vị. Duy-na xuất ban, niêm tụng vân: “Hoàng phong vĩnh phiến, Đế đạo hà xương. Phật nhật tăng huy, pháp luân thường chuyển. Vi như thượng duyên, niêm thanh tịnh pháp thân Tỳ-lô-giá-na Phật”. Thập hiệu cật, hồi hương vân: “Thượng lai niêm tụng, sở tập hồng nhân, đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ vân vân”. Minh tăng đường tiền chung tam hạ, đại chúng vấn tấn nhi tán. Hoặc trụ trì phó quận, huyện, đô, đạo, trường sở quy thời, minh chung tập chúng môn nghinh, nghệ phương thượng vấn tấn.

[1113c17] Thánh tiết khải tán, cổ quy sở tải. Đường tăng, đường ty cấp do, tạm đạo khách ty cấp do tùy thân chiếu chứng. Cái vãng thời tăng, đạo tuế nhất cung trưởng nạp miễn đình tiền, quan cấp do vi bằng. Cố du phương, đạo cụ, độ điệp chi ngoại, hữu mỗi

tuế miễn đình do, hữu hà xứ tọa hạ do, hữu khả tán
Thánh tiết do, dĩ bị trưng cật, các diệc úy thận. Kim
tuy bất dụng, tồn kỳ sự dĩ kiến cổ dã.

Hoàng bảng thức:

[1113c23] Mỗ châu, mỗ phủ, mỗ tự,
Mỗ nguyệt, mỗ nhật, khâm ngộ thiên thọ Thánh tiết,
bổn tự dự ư kim nguyệt mỗ nhật cung tự đại Phật
bửu điện khả kiến Kim cang vô lượng thọ đạo
tràng, nhất nguyệt nhật trực nhật luân tăng thượng
điện phi duyệt chân thuyên.
Tuyên trì mật hiệu sở tụy,
Hồng nhân đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế
Thánh thọ vạn tuế vạn tuế vạn vạn tuế
Hữu cung duy,
Phật nhật đồng minh,
Long thiên chiêu cách,
Mỗ niên, mỗ nguyệt ... nhật, đô giám tự thần tăng
mỗ cẩn ngôn,
Trụ trì thần tăng mỗ.

Kinh đơn thức:

[1114a07] Kim cụ kinh văn phẩm mục vu hậu
- Đại phương quảng Phật Hoa nghiêm kinh
- Đại Phật đảnh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm kinh
- Đại thừa Diệu pháp liên hoa kinh
- Đại thừa Kim quang minh kinh

Quyển I

- Đại phương quảng Viên giác Tu-đa-la-liễu nghĩa kinh
 - Đại thừa Kim cang Bát-nhã Ba-la-mật-đa kinh
 - Đại nhân vương hộ quốc kinh
- Hữu cụ như tiền
Kim nguyệt ... nhật cương duy thần tăng mỗ cụ

Sai đơn thức:

[1114a18] Kim trực nhật luân tăng thượng điện danh
viên vu hậu
(Dụng bạch chỉ thư)
Mỗ nhật ... trụ trì thần tăng mỗ giáp thủ tọa, mỗ
giáp thư ký, mỗ giáp tạng chủ, mỗ giáp tri khách,
mỗ giáp Tây đường
Mỗ nhật ... mỗ giáp xưng hô ...
Mỗ giáp thượng tọa. Mỗ giáp đô tự.
Hữu cụ như tiền
Kim nguyệt ... nhật ... đường ty mỗ cụ

Sớ ngữ khả kiến:

[1114a25] Hữu phục dĩ
Phú đảo vô tư, cần khôn thực trắc kỳ cao hậu
Chiếu lâm hữu hách, nhật nguyệt mạc dụ kỳ quang hoa
Tri, tán ngưỡng chi đồ lao
Dục, bổ báo nhi vô cực.
Duy thác quân đào chi nội, nghĩa trọng tứ ân. Cố
kiệt, trung ái chi tâm kiên cung

Tam chúc đầu xu, điện nhiều long tượng diên khai.
Đế cương bách ức sơn hà hàm quy Thánh lượng.
Hoa tạng tam thiên thế giới ích diển phi đồ, thiếu
tận quyển ai, phỉ giải triều tịch.
Khâm nguyện, quỳ long đấng dụng,
Cảnh tinh diệu nhi thái giai bình. Lân phụng trình
tường, Thánh nhân tác nhi vạn vật đồ. Cẩn số

Mãn tán:

Ưu-bát-la hoa thụy thế, đồng Phật giáng sanh
Diêm-phù-đề thọ liên âm, dữ thiên tề thọ
Cố dục túc thành chi duệ chất
Khắc thừa phi hiển chi Thánh mô
Đại tai càn, chí tai càn, thể càn cư chính
Hội kỳ cực, quy kỳ cực, kiến cực lập trung.
Viên dĩ ngô đạo chi đại đồng, hữu từ Thánh thời chi chí trị.
Sơn lâm chung cổ nhạc, hóa nhật chi thư trường
Thảo mộc côn trùng bị, cao trạch chi sấm lộc.
Tường khai chấn túc, tụng chúc hoa phong
Khâm nguyện,
Thùy củng vô vi, thiên địa vị nhi vạn vật dục
Quân đào hữu tượng, âm dương lý nhi tứ thời bình
Thọ khảo vạn niên
Bổn chi bách thế.

LỄ CHÚC MỪNG THÁNH THỌ THÁNH HOÀNG

[1113a01] Khâm duy, gặp ngày lễ chúc mừng Thánh thọ Thánh hoàng, trước tiên phải cử hành đạo tràng Kim cang vô lượng thọ. Các ngày trong tháng này, tăng nhân không được nghỉ phép, đó là biểu thị sự kính trọng ngày lễ chúc mừng Thánh thọ Thánh thượng. Trước cử hành lễ một ngày thì Đường ty (liêu Duy-na) chuẩn bị đầy đủ bảng thông báo, treo ở bên phải cửa tam môn (cổng chính của chùa) và treo bảng danh sách các kinh phải tụng trên chánh điện (hình thức chép phía sau). Cả hai bảng thông báo này đều viết trên giấy vàng, luân phiên sai Tăng bạ y theo thứ tự giới lạp cao thấp, tất cả đều viết song tự danh. Năm ngày trước đó, Duy-na cuộn giấy đôi lĩnh, hành giả của Đường ty (hành giả của liêu Duy-na) đến liêu thư ký, thông báo. Thư ký ra tiếp đón, Duy-na dập tọa cụ xuống đất lạy một lạy bẩm báo rằng: “Cử hành lễ chúc thọ Thánh hoàng, phiên thư ký viết lời văn trong sớ!”. (Như chúc thư ký đang khiếm khuyết thì thị giả chuyên thảo thư trạng thay thế thư ký soạn sớ, trong trường hợp cả thư ký và thị giả chuyên thảo thư trạng đều khiếm khuyết thì đành phải dùng sớ ngữ đã soạn thành lần trước vậy), (xin xem hình thức sớ ngữ ở phần sau).

Sau khi thư ký soạn xong, trước tiên cầm bản thảo trình Trụ trì xem lại, rồi đích thân mang tới liêu Duy-na, giập tọa cụ xuống nền lạy một lạy đáp tạ

như Duy-na đã lay mình. Duy-na dùng giấy màu vàng viết số, đoạn dẫn theo người tùy tùng, bưng mâm gỗ có trái nắp vải đặt số cùng hộp hương và đèn cây trên đó, bưng đến thất Phụng trượng trình qua Trụ trì kiểm lại số, đốt hương dập tọa cụ xuống nền trí ý lay một lay bấm bạch: “Cử hành lễ chúc thọ Thánh thượng, thỉnh mời Hòa thượng kiểm lại số!”. Trụ trì kiểm xong, hành giả lại bấm báo với Trụ trì là sáng mai lên chánh điện cử hành đọc tụng kinh. Đoạn thông báo các liêu phải treo bảng phúng tụng kinh, thị giả đốt hương bấm báo với Trụ trì là sáng mai thượng đường. Đến canh năm, Trụ trì tuần hương về, thị giả lại bấm báo lần nữa là sáng nay khi dùng cháo sáng xong là thượng đường, lệnh cho khách đầu treo bảng Thượng đường. Duy-na tại tầng đường, sau khi đánh chùy để toàn thể đại chúng dùng cháo, lại đánh chùy một tiếng nói: “Kính bạch đại chúng! Sau khi dùng cháo xong, hãy nghe tiếng chuông đánh lên thì mọi người phải chỉnh oai nghi đến Đại hùng Bửu điện cử hành lễ thiên thọ Thánh hoàng. Kính cẩn báo bạch!”. Lại đánh một tiếng chùy, đến trước Trụ trì vái chào vấn an, rồi từ bản đầu của thủ tọa cất bước tuần rảo tầng đường một vòng, bước ra ngoài tầng đường từ mé trái đi sang mé phải, rồi lại quay vào chính giữa tầng đường vái chào vấn an toàn thể đại chúng rồi ra khỏi tầng đường. Sau khi ăn cháo xong, đại chúng dừng lại

một lát chờ cho trên chánh điện bày biện xong hương, đèn cây, trà thang, chập chửa, lư hương cầm tay. Hành giả đường ty báo với khách đầu thất phượng trượng, trước tiên bảm báo trụ trì, thứ nữa báo với thị giả, đánh ba tiếng vân bản thất phượng trượng, đoạn gióng trống. Hành giả đường ty dự liệu đánh ba tiếng vân bản của các liêu, tập họp chúng ngồi tại pháp đường. Như khi tọa Thiền thông thường, tức là ngồi hướng vào trong, khi nghe trống đánh thì quay người ngồi hướng ra ngoài. Các đầu thủ trước tiên tập họp ngoài pháp đường chờ trống đánh liền vào. Thủ tọa vào sau chót đến ngồi tại vị trí mình, còn tây đường, cần cụt, môn đường và các liêu, đều ngồi ngoài pháp đường. Trụ trì ngay khi trống vừa gióng thì ra khỏi tấm đường ngồi, thị giả vái chào vấn an rồi đứng ở mé Đông, hành giả vái chào vấn an rồi đứng ở mé Tây. Trống chuyển, thị giả đến bên mé trái pháp tòa đứng. Đợi đại chúng tập họp, đầu thủ hạ sàng (bản đầu) đến trước tượng Thánh tăng vái chào vấn an rồi suất lĩnh chúng xuất đường, đến trước tượng Thánh tăng đứng thành một hàng vái chào vấn an rồi quay về Tây tự mà đứng, đại chúng đứng thành hàng như hàng nhận bay phía sau. Nếu không cần đợi đầu thủ đến mà trước tiên tự mình lập định là không đúng phép tắc, phần hành đường (liêu hành giả) thì cũng vào lúc trống gióng, đánh vân bản ba tiếng. Tham

đầu suất lãnh chúng hành giả đứng đối mặt sắp hàng trước khố đường, chờ cho trống chuyển, tri sự bước ra liền vái chào vấn an rồi đi theo sau tri sự. Chờ cho Tây tự quay về vị trí rồi cũng sắp một hàng trước pháp tòa vái chào vấn an. Thượng thủ ở phía sau, đô tự dẫn chúng quay về Đông tự lập định. Chúng hành giả đứng thành hàng phía sau tri sự cách khoảng hơi xa một chút chờ thị giả vào mời thỉnh trụ trì ra. Hành giả vái chào vấn an, trụ trì tiến đến trước pháp tòa, hành giả tiến đến gần tri sự đứng phía sau.

Về tháng đông, tức đại chúng bỏ mũ đội đầu chống lạnh xuống để vái chào vấn an, trụ trì chấp tay vái chào thăng tòa. Thị giả cũng bước theo trụ trì lên pháp tòa, lấy hộp hương lấp đầy hương bưng dâng lên. Trụ trì dâng hương chúc thọ Thánh Hoàng xong, thị giả đón lấy hương dùng tay trái cầm hương vào lư hương, tay phải đưa hương tiếp theo, vái chào vấn an đại lược, xuống tòa quay về ban. Đợi trụ trì chỉnh y (nâng y chỉnh sửa cho trang nghiêm) ngồi xếp bằng, thị giả trước tiên từ chối ban dẫn chúng qua dưới pháp tòa, đứng xếp hàng vái chào vấn an. Thị giả đốt hương dẫn ban chúng lui về vị trí cũ, kế đến thủ tọa suất lãnh ban tiến ra, đứng xếp hàng trước pháp tòa, vái chào vấn an. Đại chúng đồng loạt vái chào vấn an, tri sự chuyển đời ban đứng xếp

hàng trước pháp tòa vái chào vấn an. Hành giả theo sau vái chào vấn an, Đông đường và Tây đường bước ra đứng dưới pháp tòa vái chào vấn an. Thị giả lên tòa, tay trái dâng hương, quay người đưa tọa cụ lên vái chào vấn an (gọi là thay thế chúng thỉnh pháp), lui ra đứng bên pháp tòa. Hỏi đáp xong, Trụ trì trình bày sự ý rằng: “Ngày mỗ, tháng mỗ, khâm duy gặp ngày lễ chúc thiên thọ Thánh Hoàng, chùa mỗ dự trừ vào ngày mỗ, tháng mỗ, cử hành đạo tràng Kim cang vô lượng thọ, tất cả các ngày trong tháng, mỗi ngày luân phiên cử một vị Tăng lên chánh điện phi duyệt kim văn, sáng nay khai khởi. Trụ trì là tăng bề tôi mỗ lên pháp tòa này cử dương Thánh đế đệ nhất nghĩa. Tập hợp nhân lành lớn chính là chúc Thánh Hoàng kéo dài Thánh thọ vạn an”. Trụ trì thuyết pháp xong, cáo bạch rằng: “Sau khi hạ tòa, các vị đều đầy đủ uy nghi đến Đại Hùng bửu điện cử hành lễ chúc thiên thọ Thành Hoàng. Xin kính cẩn cáo bạch!”. Trong ngày lễ chúc thọ Thánh Hoàng này, tuy dưới pháp tòa có quan viên thì cũng không nói lời cảm ơn bởi tôn quân. Gióng đại hồng chung cùng chuông trước tăng đường, tập hợp chúng sắp hàng trên chánh điện hướng về phía Phật mà đứng. Trụ trì lên điện dâng trà thang do thượng thủ và tri sự dâng lên. Thị giả đốt hương đến trước tòa Phật rót trà thang. Hiến trà thang xong, trụ trì quay về vị trí mình mà đứng. Hành giả đánh

chập chỏa, duy-na chuyển người đến trước lư hương vái chào mời trụ trì cắm hương. Thị giả đốt hương bưng hộp đựng hương, kể đến Đông đường và Tây đường xuất ban dâng hương (như có trụ trì các chùa bạn to lớn danh tiếng tình cờ đến chùa thì trụ trì lệnh cho thị giả mời vị ấy đứng trước lư hương tự mà dâng hương). Kể đến lư hương tự bước ra trước, đứng đối diện nhau hướng về Phật vái chào vấn an. Cắm hương xong, lư hương tự chào kính nhau, chuyển người quay trở về vị trí cũ. Đại chúng đồng trải tọa cụ giập đầu lay ba lay, lư hương tự phân ra hai ban đứng đối diện nhau. Trụ trì đến trước điện Phật quì xuống, tri khách quì đưa lư hương cầm tay, thị giả quì đưa hộp đựng hương. Duy-na bạch Phật, tuyên đọc sớ xong, tri khách quì đón lấy lư hương cầm tay. Trụ trì cuốn thu tọa cụ, duy-na đọc chú Lăng nghiêm, hồi hướng rằng: “Phúng tụng bí chương, tập hợp nhân lành to lớn chủ yếu là nhằm chúc thiên thọ đương kim Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ Phật v.v...”. Lễ xong, đại chúng phân tán. Mỗi ngày hành giả đường ty phải soạn tặng bạ luân phiên, tức là phải dự liệu một ngày trước thỉnh trụ trì, đầu thủ và chúng tăng, mỗi người đều viết song tự danh rồi ký tên. Lường tính xem đại chúng nhiều ít, y theo giới lập cao thấp mà viết danh sách phân công, vạch ra ngày qui định trực điện, giáp vòng rồi thì quay lại người đầu. Lại phải liệt kê ra mục lục

các kinh cần đọc niệm yết đối diện với bảng phân công trực điện treo trên cột trong điện. Đến ngày các phần vụ đảm đang cần phải nghiêm túc, đánh đại hồng chung lên chánh điện, theo thứ tự tăng viên phải đầy đủ uy nghi, ôm hộp hương, lễ Phật, qui vị, đọc kinh. Khố ty sắm sửa đầy đủ hương và đèn cây, chuẩn bị đủ bữa điểm tâm. Duy-na đốt hương, bày thang thủy. Đến tối thỉnh đại hồng chung xuống điện. Hành giả đường ty và hành giả trực chánh điện thường phải hết sức để ý theo dõi, không để cho xảy ra tình trạng trễ nhác, biếng lười. Như có các quan viên vào chùa dâng hương thì thỉnh chuông tập hợp chúng, phúng tụng chú Vô lượng thọ, đọc tôn hiệu Phật Dược sư. Xong, hồi hướng rằng: “Vị quan mỗ ở tại xứ mỗ vào chùa lễ bái dâng hương, tăng chúng tụng niệm bí chương (thần chú), duyên lành to lớn chủ yếu là nhằm chúc đương kim Thánh Hoàng Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ v.v...”. Nếu lễ chúc thiên thọ Thánh hoàng lại gặp nhằm một trong ba ngày tám (mùng 8, 18, 28) thì tại điện Phật phải cử hành lễ đọc tụng. Đến ngày, sau bữa độ trai, hành giả đường ty bấm báo trụ trì, lưỡng tự và các liêu phải treo bảng “Niệm tụng” để thông báo cho đại chúng. Trước buổi văn tham, tuần hành lang, đánh vân bản, tập hợp chúng hướng về Phật đứng xếp hàng. Khi trụ trì đến thì đánh ba tiếng đại bản, kế thỉnh đại hồng chung, đốt

hương trở về vị trí. Duy-na bước ra khỏi ban, niệm tụng rằng: “Gió Hoàng gia mãi phát, đạo đế vương lan xa. Phật nhật tăng huy, pháp luân thường chuyển. Vì các duyên do như vừa nêu trên nên niệm pháp thân thanh tịnh Phật Tỳ-lô-giá-na”. Niệm tôn hiệu Tỳ-lô-giá-na 10 lần xong hồi hướng rằng: “Niệm tụng vừa qua, tập hợp nhân lành to lớn là nhằm chúc thọ đương kim Hoàng đế Thánh thọ vạn an, thọ như Kim cang vô lượng thọ Phật v.v...”. Đánh chuông trước tăng đường ba tiếng, đại chúng vái chào vấn an rồi phân tán.

Hoặc giả lúc trụ trì đến đạo tràng các nơi như quận, huyện, đô, đạo trở về thì phải đánh chuông tập hợp chúng ra đón tại cổng chùa rồi đưa về thất phương trượng vái chào vấn an.

[1113c17] Lễ khải kiến chúc thọ Thánh thượng, Cổ thanh qui có ghi chép rõ ràng. Đường tăng, đường ty, cấp giấy chứng nhận. Các hành cước tăng mới tạm đến chùa được khách ty cấp giấy chứng nhận mang theo bên mình để đối chiếu chứng minh (khi bị xét hỏi). Bởi thời xưa Tăng và Đạo mỗi năm phải trình một bảng danh sách đề nghị ai được miễn hay phải nộp tiền thuế đình, sau đó quan cứu xét cấp giấy chứng nhận làm bằng. Cho nên các hành cước tăng du phương, ngoài đạo cụ và đồ điệp mang theo mình, còn phải có giấy chứng nhận được miễn thuế

đình mỗi năm, có giấy chứng nhận mỗi năm nhập hạ an cư ở đâu, có giấy chứng nhận đã dự lễ khai kiến để sẵn sàng trình ra mỗi khi bị xét hỏi. Các thứ giấy tờ nêu trên hết sức quý giá nên phải lo sợ cẩn thận giữ gìn. Nay tuy không còn sử dụng các loại giấy chứng nhận đó nữa, nhưng chép lại các chuyện này để thấy phép xưa vậy.

Hình thức bảng giấy màu vàng:

[1113c23] Chùa mõ, ở phủ mõ, châu mõ

Ngày mõ tháng mõ khâm duy gặp lễ chúc thiên thọ Thánh hoàng, bốn tự dự trừ vào ngày mõ tháng mõ cung kính tụ tập tại Đại hùng bửu điện để cử hành nghi thức khai kiến đạo tràng Kim cang vô lượng thọ kéo dài trong một tháng. Mỗi ngày trong tháng này luân phiên phân công tăng lên trực trên chánh điện đọc tụng kinh điển chân chánh, tuyên niệm tôn hiệu Phật, tập hợp duyên lành to lớn là nhằm chúc thọ đương kim Thánh hoàng Thánh thọ vạn tuế, vạn tuế vạn vạn tuế.

Cung kính,

Duy Phật nhật sáng rõ

Trời rồng chiêu cách

Ngày mõ, tháng mõ, năm mõ

Đô giám tự tăng bề tôi mõ kính cẩn tỏ lời

Trụ trì tăng bề tôi mõ

Hình thức bảng danh sách các kinh phải đọc:

[1114a07] Nay cụ bị phẩm mục kinh văn phải đọc như sau:

- Kinh đại phương quảng Phật Hoa nghiêm
- Kinh đại Phật đảnh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm
- Kinh đại thừa Diệu pháp liên hoa
- Kinh đại thừa Kim quang minh
- Kinh đại phương quảng Viên giác tu-đa-la liễu nghĩa
- Kinh đại thừa Kim cang bát-nhã ba-la-mật
- Kinh đại nhân vương hộ quốc

Có cụ bị như trước

Ngày mỗ, tháng mỗ

Cương duy tăng bề tôi mỗ dâng bảng

Hình thức bảng danh sách trực điện:

[1114a18] Nay chuẩn bị đầy đủ tất cả mọi ngày trong tháng cử tăng luân phiên lên chánh điện trực, tên họ ghi như sau: (Dùng giấy trắng viết)

Ngày mỗ...

- Trụ trì tăng bề tôi.
- Thủ tọa mỗ giáp.
- Thư ký mỗ giáp.
- Tạng chủ mỗ giáp.
- Tri khách mỗ giáp.
- Tây đường mỗ giáp.

Ngày mỗ...

Xưng hô mỗ giáp

Thượng tọa mỗ giáp

Đô tự mỗ giáp

Cụ bị đầy đủ như đã nêu trên.

Ngày mỗ tháng mỗ, đường ty mỗ trình bày đủ.

Lời văn của sớ:

[1114a25] Hữu phục dĩ

Phúc thọ vô tư, cần khôn không sánh được cao dày

Chiếu lâm hữu hách, trời trăng chẳng so nổi sáng đẹp

Biết có khen dồi ngưỡng mộ chỉ tổ nhọc công

Muốn báo đáp nhưng không thể cạn cùng

Duy chỉ phó thác trong khoảng hun đúc nghĩa trọng

bốn ơn nên vất cạn lòng trung ái, kiên thành cung

kính chúc ba việc:

a- Đầu xu điện quán, tiệc pháp mở bày đầy bậc

Thiền sư kiệt xuất (long tượng)

b- Cương vực của Hoàng đế trăm ức, núi sông đều

quy về Thánh lạng

c- Hoa tạng trong ba ngàn thế giới càng đông dày

cơ đồ vĩ đại

Trọn chút lòng cát bụi, chẳng dám biếng trễ sớm tối!

Khâm nguyện

Quỳ long dâng dụng, cảnh tinh sáng rõ mà thái bình

Lâng phụng trình tường, Thánh nhân tác mà muôn

vật được thấy.

Cẩn kính dâng sớ.

Mãn tán:

*Hoa Ưu-bát-la thụy thế, cùng Phật đồng giáng sanh
Cây diêm-phù-đề liền bóng, cùng trời thọ bằng nhau
Cho nên, dưỡng dục duệ chất tức thành, khắc thừa
Thánh mô to lớn*

*Lớn lao thay càn, cùng cực thay càn, thể càn cư chính
Hội về cực, quy về cực, kiến cực lập trung, đạo ta
đại đồng giúp ích cho thời Thánh chúa thật thịnh trị
Núi rừng vui chuông trống, hóa nhật thư trường, cỏ
cây côn trùng gồm đủ, ơn huệ tẩm thấm*

Tường khai chấn tức, tụng chúc hoa phong

Khâm nguyện:

*Thùy cung vô vi, trời đất định vị mà muôn vật được hóa
dục. Hun đúc có khí tượng, âm dương hợp lý mà bốn
mùa bình an. Thọ tới muôn năm, gốc cành tươi tốt.*

*

* *

景命四齋日祝讚

[1114b11] 景命好日。月旦。月望。初八。廿三。
四齋日。隔宿堂司行者報眾。掛諷經牌。次早鐘
絕。後鳴僧堂前鐘。集眾登殿。維那舉楞嚴呪。
唱藥師號。嘆佛畢。回向云(某日令辰。某州某寺
住持傳法某僧某。謹集合山僧眾。恭趨寶殿。諷
誦大佛頂萬行首楞嚴神呪。稱揚聖號。所萃洪

因。祝延今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽佛仁王菩薩云云)。

CẢNH MỆNH TỬ TRAI NHẬT CHÚC TÁN

[1114b11] Cảnh mạng hảo nhật: nguyệt đán, nguyệt vọng, sơ bát, chấp tam, tứ trai nhật. Cách túc, đường ty hành giả báo chúng quả phúng tụng **bài**. Thứ tảo chung tuyệt hậu, minh tăng đường tiền chung, tập chúng đăng điện. Duy-na cử Lăng Nghiêm chú, xưng Dược Sư hiệu, tán Phật tất, hồi hương vân: “Mỗ nhật lệnh thân, mỗ châu, mỗ tự, trụ trì truyền pháp thân tăng mỗ, căn tập hiệp sơn tăng chúng, cung xu bửu điện, phúng tụng Đại Phật đẳng vạn hạnh thủ Lăng nghiêm thân chú, xưng dương Thánh hiệu. Sở tụy hồng nhân, chức diên kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cang vô lượng thọ Phật, Nhân Vương bồ-tát vân vân”.

CHÚC TỤNG CÁC NGÀY CẢNH MẠNG VÀ BỐN NGÀY TRÌ TRAI

[1114b11] Ngày tốt cảnh mạng và 4 ngày trì trai là mùng 1- ngày rằm- mùng 8 - ngày 23. Đêm trước đó, hành giả đường ty thông báo chúng, treo bài hiệu Tụng kinh. Sáng hôm sau, khi hồi chuông lớn vừa dứt, thỉnh chuông trước tăng đường, tập họp chúng lên chánh điện, duy-na đọc chú Lăng nghiêm, tuyên đọc Phật hiệu Dược sư, tán tán Phật xong, hồi

hướng rằng: “Ngày mỗ nay là ngày tốt, tại chùa mỗ ở châu mỗ, trụ trì truyền pháp tăng bề tôi mỗ, kính cẩn tập họp đại chúng cả chùa, cung kính lên bửu điện, phúng tụng thần chú Đại Phật đánh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm, tán dương Thánh hiệu. Gom góp nhân lành to lớn là để chúc thọ đương kim Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cương vô lượng thọ Phật, Nhân vương bồ-tát v.v...”.

*

* *

旦望藏殿祝讚

[1114b18] 旦望古來轉藏祝壽。今則必先侵晨登殿。
[1114b19] 御座前祝讚。於禮為恭。或粥罷陞座罷鳴鐘集眾。往藏殿。維那舉云“摩訶般若波羅蜜多”眾當默念。住持領眾合掌繞藏。行道三匝。多眾則一匝立定。維那舉大悲呪。回向云(大圓照中有華藏海。功超造化。道絕明言三光電卷而實相涵。六合雷奔而湛然寂。不思議海難盡讚揚。某州某寺住持傳法臣僧某。月旦望令辰。謹集合山僧眾。恭趨藏殿繞旋行道。稱念摩訶佛母聖號。運轉天宮法寶輪藏。諷誦大悲圓滿神呪所萃洪因。端為祝延 今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽佛仁王。菩薩摩訶薩。摩訶般若波羅密)。

ĐÁN VỌNG TẠNG ĐIỆN CHÚC TÁN

[1114b18] Đán vọng cổ lai chuyển tạng chúc thọ Kim tặc tất tiên xâm thần đấng điện. Ngự tòa tiền chúc tán, ư lễ vi cung. Hoặc chúc bãi, thăng tòa bãi, minh chung tập chúng vãng tạng điện. Duy-na cử vân: “Ma-ha-bát-nhã-ba-la-mật-đa”. Chúng đương mặc niệm. Trụ trì lãnh chúng hiệp chưởng nhiễu tạng, hành đạo tam táp. Chúng đa tặc nhất táp lập định, Duy-na cử Đại bi chú, hồi hướng vân: “Đại viên chiếu trung hữu hoa tạng hải, cộng siêu tạo hóa, đạo tuyệt minh ngôn. Tam quang điện quyển nhi thực tướng hàm. Lục hiệp lôi bốn nhi trạm nhiên tịch. Bất tư nghi hải, nan tận tán dương. Mỗ châu, mỗ tự trụ trì truyền pháp thần, tăng mỗ, nguyệt đán vọng lệnh thần, cẩn tập hiệp sơn tăng chúng, cung xu tạng điện, nhiễu toàn hành đạo, xưng niệm Ma Ha Phật mẫu Thánh hiệu, vận chuyển thiên cung pháp bảo luân tạng, phúng tụng Đại Bi viên mãn thần chú. Sở tụy hồng nhân, đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an. Kim cang vô lượng thọ Phật, Ma-ha-bát-nhã-ba-la-mật”.

MÙNG MỘT, NGÀY RẼM,
TẠI TẠNG ĐIỆN CHÚC MỪNG TÁN TỤNG

[1114b18] Mừng một, ngày rằm xưa nay di chuyển quanh tạng điện chúc thọ. Nay tất trời vừa ửng sáng

lên điện, trước tòa ngự chúc mừng tán tụng, lễ chủ yếu là cung kính. Thường hoặc sau khi dùng cháo sáng xong, hoặc sau khi thăng tòa xong thì động chuông tập họp chúng đến tụng điện. Duy-na cất tiếng tụng rằng: “Ma-ha-bát-nhã-ba-la-mật-đa”, đại chúng mặc niệm theo. Trụ trì suất lĩnh chúng chấp tay đi quanh tụng điện ba vòng. Nếu đại chúng đông quá thì chỉ quanh một vòng rồi lập định. Duy-na đọc chú Đại bi, hồi hướng rằng: “Trong đại viên Chiếu kính có biển hoa tạng. Công vượt tạo hóa, đạo dứt nói năng. Tam quang điện quán mà thực tướng bao hàm. Lục hiệp sấm rền mà trạm nhiên tịch tịnh. Biển bát tư nghì khó tán dương hết. Mỗ châu, mỗ tự trụ trì truyền pháp là bề tôi tăng mỗ, hôm nay là mừng một, rằm tốt ngày, kính cẩn tập họp chúng tăng cả chùa, cung kính đến tụng điện đi vòng quanh hành đạo, xưng tụng Thánh hiệu Ma ha Phật mẫu, vận chuyển pháp bảo luân tạng ở thiên cung, tụng niệm thân chú Đại bi viên mãn. Gom góp nhân lành to lớn là nhằm chúc thọ đương kim Hoàng đế Thánh thọ vạn an. Kim cang vô lượng thọ Phật, Nhân vương bồ-tát ma-ha-tát, ma-ha bát-nhã-ba-la-mật”.

*

* *

每日祝讚

[1114b27] 齋粥二時下堂。僧眾必須登殿。維那舉無量壽呪三遍。回向云 “諷誦秘章。所萃洪因。端為祝延今上皇帝聖壽萬安。金剛無量壽佛云云”。

MỖI NHẬT CHÚC TÁN

[1114b27] Trai chúc nhị thời hạ đường, tăng chúng tất tu dâng điện. Duy-na cử Vô lượng thọ chú tam biến, hồi hướng vân: “Phúng tụng bí chương, sở tụy hồng nhân, đoan vi chúc diên Kim thượng Hoàng đế Thánh thọ vạn an. Kim cương vô lượng thọ Phật vân vân.”

CHÚC TÁN MỖI NGÀY

[1114b27] *Cơm cháo hai thời xong, ra khỏi tăng đường là tăng chúng phải lên chánh điện. Duy-na tuyên đọc chú Vô lượng thọ (ba lần) rồi hồi hướng rằng: “Phúng tụng bí chương (thần chú Đà-ra-ni), gom góp nhân lành to lớn là nhằm chúc đương kim Hoàng đế Thánh thọ vạn an, Kim cương vô lượng thọ Phật v.v...”*

*

* *

千秋節

[1114c02] 至期堂司行者隔宿報眾。掛諷經牌。次早鳴僧堂鐘。集眾登殿。維那舉楞嚴呪畢白佛(四齋日同)回向云 “某道某路某寺某月某日。敬遇皇

太子千秋令節。謹集合山僧眾。恭趨寶殿。諷誦大佛頂萬行首楞嚴神呪。稱揚聖號。所萃良因。敬祝皇太子睿算千秋殿下。伏願日重輪月重輝。照臨海宇。山如礪河如帶。鞏固邦基。金剛無量壽佛云云”。

THIÊN THU TIẾT

[1114c02] Chí kỳ, đường ty hành giả cách túc báo chúng, quải phúng kinh bài. Thứ tảo minh tăng đường chung, tập chúng đăng điện. Duy-na cử Lăng nghiêm chú tất, bạch Phật (tứ trai nhật đồng), hồi hương vân: “Mỗ đạo, mỗ lộ, mỗ tự, mỗ nguyệt, mỗ nhật, kính ngộ Hoàng thái tử thiên thu lệnh tiết, cần tập hiệp sơn tăng chúng, cung xu bửu điện, phúng tụng đại Phật đánh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm thần chú, xưng dương Thánh hiệu. Sở tụy lương nhân, kính chúc Hoàng thái tử duệ toán thiên thu Điện hạ. Phục nguyện, nhật trùng luân, nguyệt trùng huy, chiếu lâm hải vũ. Sơn như lệ, hà như đá, củng cố ban cơ. Kim cương vô lượng thọ Phật vân vân.”

LỄ CHỨC THỌ HOÀNG THÁI TỬ THIÊN THU

(Lễ chúc thọ sanh nhật Hoàng Thái tử)

[1114c02] Đến kỳ lễ, cách đó một đêm hành giả đường ty thông báo cho đại chúng, treo bài hiệu Phúng tụng. Sáng hôm sau thỉnh chuông tăng đường, tập họp đại chúng lên chánh điện. Duy-na đọc chú

Lăng nghiêm xong, bạch Phật (cũng giống như ở lễ bốn ngày trì trai) hồi hướng rằng: “Mỗ tự tại mỗ đạo, mỗ lộ, vào ngày mỗ, tháng mỗ, kính cẩn tập hợp tăng chúng toàn sơn môn (toàn chùa) lên bửu điện, đọc tụng chú Đại Phật đánh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm, xưng dương Thánh hiệu. Gom góp nhân lành to lớn là nhằm kính chúc Hoàng Thái tử Điện hạ anh minh ngàn đời. Lại cầu nguyện mặt trời vẫn tròn, mặt trăng vẫn sáng, chiếu soi cả thế giới. Núi như cối xay, sông như đai áo, củng cố cơ đồ. Kim cương vô lượng thọ Phật v.v...”.

*

* *

善月

[1114c08] 正五九為善月。預先一日。維那令堂司行者。覆住持報庫司。掛善月牌于殿門前。具經單輪差僧簿。每日鳴大鐘登殿。看經祝贊終月而畢。

[1114c12] 始山隋開皇三年詔天下。正五九并六齋日。各寺建祈禱道場。不得殺生命。取藏經中。有毘沙門天王。每歲巡按四大部洲。正五九月治南瞻部洲。故禁屠宰。而唐之藩鎮每上任。必犒士卒不下數萬人。須大烹宰。故以正五九不上官。為禁殺也。而俗以為忌者非。

[1114c18] 祝釐章終。

THIỆN NGUYỆT

[1114c08] Chính, ngũ, cửu vi thiện nguyệt. Dự tiên nhất nhật, duy-na lệnh đường ty hành giả phúc trụ trì, báo khố ty, quả Thiện nguyệt bài vu điện môn tiền. Cụ đơn luân, sai tăng bạ. Mỗi nhật minh đại chung dâng điện, khán kinh chúc tán, chung nguyệt nhi tất.

[1114c12] Thi, Sơn Tỳ Khai Hoàng tam niên chiếu thiên hạ, chính, ngũ, cửu, tịnh lục trai nhật, các tự kiến kỳ đảo đạo tràng, bất đắc sát sanh mạng. Thủ tạng kinh trung, hữu Tỳ sa-môn Thiên vương, mỗi tuế tuần án tử đại bộ châu. Chính, ngũ, cửu, nguyệt trị Nam Thiêm Bộ châu, cố cấm đồ tế, nhi Đường chi phiên trấn mỗi thượng nhiệm, tất khao sĩ tốt, bất hạ số vạn nhân, tu đại phan tế. Cố dĩ chính, ngũ, cửu bất thượng quan, vi cấm sát dã, nhi tục dĩ vi kỳ giả phi.

[1114c18] **Chúc Ly chương chung.**

LỄ CÁC THÁNG TỐT LÀNH

[1114c08] Tháng giêng, tháng 5 và tháng 9 được coi là những tháng tốt lành. Dự liệu trước đó một ngày, duy-na lệnh cho hành giả đường ty (liêu duy-na) bẩm báo Trụ trì, thông báo với khố ty, treo bài hiệu Tháng tốt lành trước cửa chánh điện, chuẩn bị mục

lục các kinh phải đọc, luân phiên sai tăng theo danh sách trực điện. Mỗi ngày thỉnh đại hồng chung lên chánh điện, xem kinh, chúc mừng tán tụng đến hết tháng mới thôi.

[1114c12] Ban đầu do năm thứ 3 niên hiệu Khai Hoàng nhà Tùy xuống chiếu khắp thiên hạ, trong những tháng tốt lành là giêng, năm và chín cùng 6 ngày trì trai, các chùa phải kiến lập đạo tràng cầu đảo, chẳng được sát sanh hại mạng. Do rút ra từ trong kinh tạng chép có vị Thiên vương Tỳ sa-môn, mỗi năm tuần du tra xét tứ đại bộ châu. Vào các tháng giêng, năm và chín, ngài tuần tra Nam Thiệm bộ châu, cho nên cấm giết mổ muông thú, mà riêng vào đời nhà Đường các phiên trấn mỗi khi đến nhận chức vụ tất khao thưởng lính tráng không dưới muôn người, nên phải giết mổ nấu nướng lớn, cho nên trong các tháng giêng, tháng 5 và tháng 9 không cho tới nhận chức vụ để tránh giết mổ, nhưng tục cho đó là chuyện kiêng kỵ là sai vậy.

[1114c18] Chương Chúc ly hết.

*

* *

報恩章第二

[1114c20] 國有禘祫四時之祭。所以昭功德隆本始重繼嗣也。聖朝崇佛。

[1114c22] 世祖而下。咸各建寺。謂由佛應身以御天下。化儀既終復歸佛位。在京官寺。於是設聖容具佛壇場。月以五祭。設奠展禮如生。而致夫羹牆之思。洪惟 聖化所被。與佛之教流于無垠。而吾徒沐恩波濡 聖澤。可不知所自而思所報効焉。

BÁO ÂN CHƯƠNG ĐỆ NHỊ

[1114c20] Quốc hữu đế hợp tứ thời chi tế. Sở dĩ chiêu công đức, long bốn thí, trọng kế tự dã. Thánh triều sùng Phật.

[1114c22] Thế Tổ nhi hạ, hàm các kiến tự, vị do Phật ứng thân dĩ ngự thiên hạ, hóa nghi ký chung, phục qui Phật vị. Tại kinh, quan tự ư thị thiết Thánh dung cụ Phật đàn tràng. Nguyệt dĩ ngũ tế, thiết điện triển lễ như sanh, nhi trí phù canh tường chi tư.

Hồng duy, Thánh hóa sở bị, dĩ Phật chi giáo, lưu vu vô ngân, nhi ngô đồ mộc ân ba, nhu Thánh trạch, khả bất tri sở tự nhi tư sở báo hiệu diên.

CHƯƠNG 2 - BÁO ÂN

[1114c20] Quốc gia có lễ tế đế và tế hợp bốn mùa, do đó mà làm sáng rõ công đức, long thịnh nguồn gốc, coi trọng nối dõi. Thánh triều nhà Nguyên ta sùng mộ Phật.

[1114c22] Từ Thế tổ trở về sau, mỗi đời đều xây dựng chùa, bởi cho rằng nhà vua là do Phật ứng thân để cai trị thiên hạ, khi nào hóa nghi của Hoàng đế đã xong thì lại quay về cương vị Phật.

Tại các quan tự (chùa do nhà nước cất) ở chốn kinh sư đều có thiết trí tượng của Thánh Hoàng và đàn tràng thờ Phật, mỗi tháng tế năm lần, bày bàn thờ điện mà triển lễ như lúc sanh tiền, lòng tưởng nghĩ trong niềm ngưỡng mộ tha thiết.

Cung duy, Thánh hóa đầy đủ của Hoàng đế cùng với sự giáo hóa của Phật lưu truyền khắp nơi không bờ bến, mà người tu hành chúng ta tấm gột sóng ân, thấm thấm Thánh trạch, há chẳng biết nguồn gốc ơn nghĩa đó từ đâu để mà báo đáp sao?

*

* *

國忌

[1114c29] 上賓日屆期。隔宿庫司報堂司。令行者覆住持兩序。報眾掛諷經牌。就法座上。安御座。用黃紙寫聖號牌位。嚴設香花燈燭几筵供養。至期鳴僧堂鐘。集眾候住持至上香上茶湯。維那舉楞嚴呪。諷誦畢。回向云“某州某寺住持傳法臣僧某。某月某日。恭遇某聖聖忌之辰。謹集合山僧眾。謹誦大佛頂萬行首楞嚴神呪。稱揚聖號。所萃殊利資嚴聖駕。伏願神遊八極。想雲

車風馬來。臨位證中天受玉殿瓊樓快樂。十方三世云云”。

QUỐC KỶ

[1114c29] Thượng tân nhật giới kỳ, cách túc khố ty báo đường ty, lệnh hành giả phúc trụ trì, lương tự, báo chúng quải phúng kinh bài. Tự pháp tòa thượng, an ngự tòa. Dụng hoàng chỉ tả Thánh hiệu bài vị. Nghiêm thiết hương, hoa, đăng, chúc, kỷ, diên cúng dường. Chí kỳ, minh tăng đường chung tập chúng, hậu trụ trì chí thượng hương, thượng trà thang. Duy-na cử Lăng nghiêm chú, phúng tụng tất, hồi hướng vân: “Mỗ châu, mỗ tự, trụ trì truyền pháp thần tăng mỗ, mỗ nguyệt, mỗ nhật, cung ngộ mỗ Thánh Thánh kị chi thần, cần tập hợp sơn tăng chúng, phúng tụng đại Phật đánh vạn hạnh thủ Lăng nghiêm thần chú, xưng dương Thánh hiệu. Sở tụy thù lợi tư nghiêm Thánh giá.

Phục nguyện, thần du bát cực, tưởng vân xa phong mã lai. Lâm vị chứng trung thiên thọ ngọc điện quyền lâu khoái lạc. Thập phương tam thế vân vân.”

NHỮNG NGÀY GIỖ KỶ CỦA QUỐC GIA
(Tiên đế của triều đình)

[1114c29] Đến ngày kỷ các Tiên đế băng hà, cách trước đó một đêm, khố ty báo với đường ty, lệnh cho hành giả bẩm báo trụ trì cùng lương tự và thông báo cho đại chúng treo bài hiệu tụng đọc kinh, tụ tập trên pháp tòa có an trí ngự tòa. Dùng giấy màu vàng mà viết bài vị Thánh hiệu (tiên đế), trang nghiêm đặt để hương, hoa, đèn, bàn tiệc cúng dường. Đến kỳ, thỉnh chuông tụng đường tập hợp đại chúng, chờ trụ trì đến dâng hương, dâng trà thang. Duy-na đọc chú Lăng nghiêm. Tụng đọc xong, hồi hướng rằng: “Châu mỗ, chùa mỗ, trụ trì truyền pháp là bề tôi tể mỗ, vào ngày mỗ, tháng mỗ, cung gặp ngày thánh kỷ của Thánh hoàng mỗ. Kính cẩn tập hợp tụng chúng cả chùa tụng niệm thần chú đại Phật dẫn vạn hạnh thủ Lăng nghiêm, xưng dương Thánh hiệu (Phật hiệu). Gom góp lợi ích to lớn là nhằm tu nghiêm cho Thánh giá.

Phục nguyện, thần hồn của cố Thánh hoàng chu du bát cực, tưởng sẽ đi xe mây, cưỡi ngựa gió đến đây chúng trung thiên, thọ dụng khoái lạc nơi điện ngọc, lầu quỳnh. Mười phương ba đời chư Phật mỗ v.v...”.

*

祈禱

[1115a08] 凡有祈禱。須如法嚴治壇場。鋪陳供養。住持專心加謹。僧眾各務整肅。知事內外提督應辦。大小寮舍巡警齋潔。或有官員拈香。恭勤迎送。預期庫司稟覆住持。先付意旨。維那知會。堂司行者報眾掛祈禱牌。齋粥二時鳴鐘集眾諷經。或看藏經。或四大部經。或三日五日七日。隨時而行。如祈晴祈雨。則輪僧十員廿員。或三五十員。分作幾引。接續諷誦。每引諷大悲呪消災呪大雲呪。各三七遍。謂之不斷輪。終日諷誦。必期感應。方可滿散懺謝。其疏意各列于后。

KỶ ĐẢO

[1115a08] Phàm hữu kỳ đảo, tu như pháp nghiêm trì đàn tràng, phô trần cúng dường. Trụ trì chuyên tâm gia cẩn, tăng chúng các vụ chỉnh túc, tri sự nội ngoại đề đốc ứng biện. Đại tiểu liêu xá tuần cảnh trai khiết. Hoặc hữu quan viên niêm hương, cung cần nghinh tống. Dự kỳ khố ty bảm phúc trụ trì, tiên phó ý chỉ. Duy-na tri hội, đường ty hành giả báo chúng quải kỳ đảo bài. Trai chúc nhị thời, minh chung tập chúng phúng kinh. Hoặc khán tạng kinh, hoặc tứ đại bộ kinh, hoặc tam nhật, ngũ nhật, thất nhật, tùy thời nhi hành. Như kỳ tình, kỳ vũ, tặc luân tăng thập viên, trấp viên, hoặc tam, ngũ thập viên, phân tác kỷ dẫn, tiếp tục phúng tụng. Mỗi dẫn phúng Đại bi chú, Tiêu tai chú, Đại vân chú, các

80

tam thất biến, vị chi bất đoạn luân. Chung nhật phúng tụng, tất kỳ cảm ứng, phương khả mãn tán sám tạ. Kỳ sơ ý các liệt vu hậu.

CẦU ĐẢO

[1115a08] Phàm có cầu đảo nên y theo pháp tắc mà thiết trí nghiêm túc đàn tràng, bày biện nghi thức và lễ vật cúng dường. Trụ trì phải chuyên tâm thêm phần kính cẩn. Tăng chúng ai có phần vụ phải thi hành cho nghiêm túc, tri sự trong ngoài đề khởi đôn đốc ứng biện. Liều xá bất cứ lớn nhỏ đều phải tuần rảo giám sát cho tề chỉnh sạch sẽ. Nếu có quan viên đến dâng hương thì phải cung kính cần mẫn đón tiếp tiễn đưa. Dự liệu kỳ hạn, khố ty trình thưa trụ trì, trước tiên trao dặn ý chỉ, duy-na và tri sự hội họp bàn bạc. Hành giả đường ty thông báo đại chúng treo bài hiệu Cầu đảo. Cơm cháo hai buổi xong phải thỉnh chuông tập họp chúng tụng niệm kinh, hoặc xem Đại tạng kinh, hoặc xem Tứ đại bộ kinh. Hoặc cứ ba ngày, năm ngày, bảy ngày, tùy lúc mà cử hành. Như cầu tạnh mưa hay cầu mưa xuống, tức cử tăng luân phiên, mỗi phiên 10 người hay 20 người, hoặc năm ba chục người, phân ra làm mấy nhóm tiếp tục tụng niệm. Mỗi nhóm tụng chú Đại bi, chú Tiêu tai, chú Đại vân, mỗi lần hai mươi một biến, gọi là không đứt đoạn liên tục luân lưu, tất phải tụng suốt ngày, tới lúc có

cảm ứng thì mới hoàn mãn có thể phân tán sám tạ (ý trong số đều tuần tự ghi ở sau).

*

* *

祈晴

[1115a19] 切見。淫雨為戾物用不成。百川橫流民無寧處。蓋眾生共業所感。惟上天覆燾無私。由是謹發誠心。啟建祈晴道場。每日命僧諷誦經呪。仰扣諸聖。所冀祈求晴霽。速賜感彰。伏願掃頑雲於四野。陰沴潛消。麗杲日於中天。容光必照。俾五行各順其序。而萬彙悉遂其生。

KỶ TÌNH

[1115a19] Thiết kiến, dâm vũ vi lệ, vật dụng bất thành. Bách xuyên hoành lưu, dân vô ninh xứ. Cái chúng sanh cộng nghiệp sở cảm, duy thượng thiên phúc đảo vô tư.

Do thị cần phát thành tâm, khả kiến kỳ tình đạo tràng. Mỗi nhật mệnh tăng phúng tụng kinh chú, ngưỡng khấu chư Thánh, sở ký kỳ cầu tình tế, tốc tứ cảm chương. Phục nguyện, tảo ngoan vân ư tứ dã âm lệ, tiêm tiêu. Lệ cỏ nhật ư trung thiên, dung quang tất chiếu. Tỉ ngũ hành các thuận kỳ tự, nhi vạn vị (vượng) tất toại kỳ sanh.

CẦU MƯA DẦM NGỪNG TẠNH

[1115a19] Nếu gặp mưa dầm gây tai hại, vật dụng không thành. Trăm sông cuộn cuộn tuôn chảy, dân chúng không có nơi nào được an ổn. Ấy chẳng qua là cộng nghiệp của chúng sanh cảm ứng, chút trời cao thì vô tư chuyện che trùm.

Do vậy, cần phát tâm thành, kiến lập đạo tràng cầu mưa dầm ngưng tĩnh. Mỗi ngày bảo chú tăng phúng tụng kinh chú, cúi xin chư Thánh, chuyện người đời cầu tịnh mưa trong trời, phải mau ban phát cảm ứng. Cúi xin quét sạch mây mù ương bướng nơi hoang dã ở bốn phương, nước ứ đọng phải ngầm tiêu rút hết, treo mặt trời sáng rõ giữa không trung, ánh sáng nhất định chiếu soi, khiến cho ngũ hành (kim, mộc, thủy, hỏa, thổ) được thuận theo trật tự thiên nhiên của chúng mà muôn vật đều thỏa lòng cuộc sống của mình.

*

* *

祈雨

[1115a26] 切見。亢陽為災百物就槁。匪上天之降罰。由下民之多愆。惟諸佛開慈悲之門。而神呪有祈禳之應。由是謹發誠心。啟建祈雨道場。每日命僧。諷誦經呪。仰扣諸聖。所冀祈求雨澤。

速賜感通。伏願拯生靈於塗炭。厥維艱哉。起雲龍于山川。俾霽[雨/沱]矣。庶茲多稼亦乃有秋。

KỶ VŨ

[1115a26] Thiết kiến, kháng dương vì tai, bách vật tự cỏ, phỉ thượng thiên chi giáng phạt, do hạ dân chi đa khiên, duy chư Phật khai từ bi chi môn, nhi thần chú hữu kỳ đảo chi ứng. Do thị, cần phát thành tâm, khả kiến kỳ vũ đạo tràng. Mỗi nhật mệnh tăng phúng tụng kinh chú, ngưỡng khấu chư Thánh, sở ký kỳ cầu vũ trạch, tốc tứ cảm thông. Phục nguyện, chứng sanh linh ư đồ thán, quyết duy gian tai, khởi vân long vu sơn xuyên, tí bàng bách hĩ. Thứ tư đa giá, diệc nãi hữu thu.

CẦU MƯA RƠI

[1115a26] Nếu như gặp nắng hạn gay gắt gây tai hại, muôn vật đều bị khô héo. Chẳng phải trời cao giáng hình phạt mà do dân tình dưới thế làm lắm điều sai trái. Duy chỉ có chư Phật mở cửa từ bi mà việc niệm thần chú cầu đảo có được cảm ứng (khiến mưa rơi). Do đó mà phải cần phát tâm lòng thành, kiến lập đạo tràng cầu mưa, mỗi ngày sai tăng chúng tụng kinh đọc chú. Cúi xin chư Thánh, đối với chuyện cầu đảo xin ban ơn trạch mưa rơi, phải gấp ban cho niềm cảm thông. Phục nguyện, cứu vớt sinh linh nơi chốn lầm than, chấm dứt gian khổ khô hạn, khởi rồng mây nơi

núi sông, khiến mưa tuôn ào ào, ngũ hầu các loại gieo trồng hôm nay có cơ thu hoạch vậy.

祈雪

[1115b04] 切見。時冬恒溫。恐生物之疵癘。維天降雪。淨下土之稜氛。庸致瓣香之誠。願集六花之瑞。由是謹發誠心。啟建祈雪道場。每日命僧。諷誦經呪。仰扣諸聖。所冀祈求雨雪。速賜感通。伏願彤雲千里潤澤。八荒六府三事用修。草木咸若。二氣五行順序。神人以和。

KỶ TUYẾT

[1115b04] Thiết kiến thời đông hằng ôn, khủng sanh vật chi tỳ lệ, duy thiên giáng tuyết, tịnh hạ thổ chi tẩm phân, dung trí biện hương chi thành, nguyện tập lục hoa chi thụ. Do thị cần phát thành tâm, khả kiến kỳ tuyết đạo tràng. Mỗi nhật mệnh tăng phúng tụng kinh chú, ngưỡng khấu chư Thánh, sở ký kỳ cầu vũ tuyết, tốc tứ cảm thông. Phục nguyện, đồng vân thiên lý nhuận trạch, bát hoang, lục phủ, tam sự dụng tu, thảo mộc hàm nhực. Nhị khí, ngũ hành thuận tự, thần nhân dĩ hòa.

CẦU TUYẾT RƠI

[1115b04] *Nếu gặp mùa đông mà khí ẩm kéo dài, lo cho sinh vật bị tai hại, dịch bệnh. Duy chỉ có trời tuôn tuyết rơi xuống mới làm trong sạch các hơi khí*

độc xấu dưới đất. Do đó cần đến thành ý kính trọng, nguyện tập điềm lành của lục hoa. Do vậy kính cẩn khải phát tâm thành, thiết lập đàn tràng cầu tuyết rơi. Mỗi ngày sai tăng chúng phúng tụng kinh chú, cúi xin chư Thánh đối với các nguyện vọng cầu xin tuyết rơi, hãy mau ban cho sự cảm thông! Cúi xin mây đỏ ngàn dặm nhuận trạch khiến bát hoang, lục phủ, tam sự dụng tu, cỏ cây đều thuận thời tiết; hai khí, ngũ hành thuận theo trật tự thiên nhiên, thần và người đều hòa hợp.

*

* *

遣蝗

[1115b10] 切見。飛蝗蔽天。惟凶荒之可慮。遺孽入地。恐滋蔓之難圖。匪假神功之驅除。雖極人力而罔措。由是謹發誠心。啟建遣蝗道場。每日命僧。諷誦經呪。仰扣諸聖。所冀驅遣蟲蝗速賜消殄。伏願滌之風雨。掃種類以無遺。投之江河。隨業感而自化。民安其業物遂其生。

KHIỂN HOÀNG

[1115b10] Thiết kiến phi hoàng tế thiên, duy hung hoang chi khả lự. Di nghiệt nhập địa, khủng tư man chi nan đồ. Phỉ giả thần công chi khu trừ, tuy cực nhân lực nhi vãng thố. Do thị cần phát thành tâm, khải kiến khiển hoàng đạo tràng, mỗi nhật mệnh

tăng phúng tụng kinh chú, ngưỡng khấu chư Thánh, sở ký khu khiển trùng hoàng, tốc tứ tiêu điển.

Phục nguyện, địch chi phong vũ, tảo chủng loại dĩ vô di. Đầu chi giang hà, tùy nghiệp cảm nhi tự hóa. Dân an kỳ nghiệp, vật toại kỳ sinh.

CẦU ĐUỔI SÂU VÀNG HẠI LÚA

[1115b10] Nếu gặp sâu hoàng bay mịt trời, là điều mất mùa đói kém phải lo, di nguyệt nhập địa (để trướng xuống đất) e sanh sôi nảy nở lan rộng, về sau không thể trừ được. Nếu không nhờ đến công trừ đuổi của thần thì tuy đã làm hết sức người cũng chẳng ra làm sao cả! Do vậy kính cẩn khải phát thành tâm, kiến lập đạo tràng đuổi sâu hoàng. Mỗi ngày sai tăng chúng phúng tụng kinh chú, cúi xin chư Thánh đối với các nguyện vọng đuổi trừ sâu hoàng, hãy mau ban cho tình trạng tiêu trừ dứt sạch!

Phục nguyện, cúi mong nổi mưa gió trừ hết quét sạch các loài sâu hại lúa không còn sót con nào, cuốn trôi chúng ra sông rạch, theo nghiệp cảm mà tự hóa (chết) hết. Dân an nghiệp thịnh, muôn vật vui hoà.

*

* *

日蝕

[1115b17] 此日而食。占五紀之或乖。畏天之威。虞六沴之將作。故徇民情而救護。盍依佛力以禱禳。由是謹發誠心。命僧諷誦經呪。用伸救護。所冀日精速賜還光。伏願五色開而黃道明。照臨下土。群陰消而陽德盛。昭回于天。

NHẬT THỰC

[1115b17] Thử nhật nhi thực, chiêm ngũ kỷ chi hoặc quai. Ủy thiên chi uy, ngu lục lệ chi tương tác. Cố tuấn dân tình nhi cứu hộ. Cái y Phật lực dĩ đảo nhương. Do thị cần phát thành tâm, mệnh tăng phúng tụng kinh chú, dụng thân cứu hộ. Sở ký nhật tinh, tốc tứ hoàn quang.

Phục nguyện ngũ sắc khai nhi hoàng đạo minh, chiếu lâm hạ thổ. Quần âm tiêu nhi dương đức thịnh, chiêu hồi vu thiên.

MẶT TRỜI BỊ ĂN

[1115b17] Mỗi lần mặt trời bị ăn là ảnh hưởng xấu đến năm kỷ (60 năm). Sợ oai trời, lo sáu thứ tai lệ tương tác, cho nên thuận theo dân tình mà cứu hộ, nên nương vào sức Phật mà cầu nhương. Do vậy kính cần khải phát thành tâm, sai tăng chúng tụng đọc kinh chú, bày tỏ chuyện xin cứu hộ. Theo nguyện vọng cầu cho mặt trời trong sáng lại thì hãy mau hoàn trả lại ánh sáng!

Cầu mong cho năm sắc mở mà hoàng đạo sáng, để chiếu xuống dưới đất. Các thứ âm u tiêu tan hết mà dương đức thịnh, chiêu hồi lại trên trời.

*

* *

月蝕

[1115b22] 月耀陰精而主夜。所賴照臨。天示咎徵于下民。於焉薄食。既戒既懼。以禱以禳。由是謹發誠心。命僧諷誦經呪。用伸救護。所冀月華速賜還明。伏願妖墓滅跡。清光現大地山河。顧兔長生。萬象納廣寒宮殿。

[1115b27] 報恩章終。

勅修百丈清規卷第一

NGUYỆT THỰC

[1115b22] Nguyệt diệu âm tinh nhi chủ dạ, sở lại chiếu lâm. Thiên thị cữu trưng vu hạ dân, ư diên bạc thực. Ký giới, ký cụ, dĩ đảo, dĩ nhượng. Do thị cảo phát thành tâm, mệnh tăng phúng tụng kinh chú, dụng thân cứu hộ. Sở ký nguyệt hoa, tốc tứ hoàn minh. Phục nguyện, yêu mô diệt tích, thanh quang hiện đại địa sơn hà, cố thổ (thổ) trường sanh, vạn tượng nạp Quảng Hàn cung điện.

[1115b27] Báo ân chương chung.

Sắc tu Bách Trượng thanh qui quyển đệ nhất

MẶT TRĂNG BỊ ĂN

[1115b22] Ánh sáng mặt trăng âm tình chủ về đêm, chỗ nhờ cậy là ánh trăng chiếu xuống. Trời biểu thị điềm xấu cho hạ dân bằng cách cho mặt trăng bị che khuất. Ấy là phải nên giới ý, phải nên lo sợ mà cầu đảo, cầu nương (cầu cúng cho tai qua nạn khỏi). Do vậy kính cẩn khải phát thành tâm, nhờ tăng chúng phúng tụng kinh chú, dụng thân cứu hộ (bày tỏ chuyện xin cứu hộ). Đối với nguyện vọng thấy mặt trăng rạng rỡ hãy mau ban trả ánh sáng!

Cúi mong, con ãnh ương yêu tinh mất dấu tích, ánh sáng trong trẻo hiện khắp núi sông đất đai, thổ ngọc trường sanh, muôn hiện tượng thu vào cung điện Quảng Hàn.

[1115b27] Chương Báo ân hết

Sắc tu Bách Trượng thanh qui quyển 1 hết

*

* *